

verslag

Plenaire vergadering Financial Action Task Force (FATF)
Juni 2023

Vergaderdatum	21 juni 2023
Aanwezig	Vertegenwoordigers van het Ministerie van Financiën, het Ministerie van Justitie en Veiligheid, de Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst, het Openbaar Ministerie en de Autoriteit Financiële Markten

Deze plenaire vergadering was de derde onder het tweejarig voorzitterschap van Singapore en vond plaats in Parijs.

Schorsing van de Russische Federatie als lid van de FATF

Op 24 februari 2023 heeft de plenaire vergadering van de FATF besloten om de Russische Federatie te schorsen als lid van de FATF en de plenaire vergadering heeft toen een verklaring¹ uitgebracht over de Russische oorlogshandelingen in Oekraïne. Op de afgelopen plenaire vergadering is deze schorsing in stand gelaten. De FATF zal de situatie monitoren en elke plenaire vergadering nagaan of er gronden zijn om de schorsing op te heffen of te wijzigen. Ondertussen blijft het land gebonden aan de FATF-standaarden en dient het aan zijn financiële verplichtingen te blijven voldoen. De Russische Federatie blijft wel lid van de regionale zusterorganisatie Eurasian Group on Combating Money Laundering (EAG).

Monitoring van naleving van de FATF-standaarden

Wederzijdse evaluatie van Luxemburg

De FATF heeft de bespreking van de wederzijdse evaluatie van Luxemburg afgerond. Door middel van peer reviews is beoordeeld of de (inter)nationale wet- en regelgeving van het land technisch voldoen aan de FATF-standaarden en in hoeverre dit stelsel effectief is in het beschermen van de integriteit van het financiële systeem. Het evaluatierapport van Luxemburg zal naar verwachting in september worden gepubliceerd.

Jurisdicties met verhoogde risico's

De FATF publiceert twee lijsten waarop landen en jurisdicties staan met strategische tekortkomingen in hun nationale beleid ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. De eerste lijst betreft de zogeheten "hoog risicolanden onderhevig aan een oproep tot tegenmaatregelen". Deze lijst

¹ <https://www.fatf-gafi.org/content/fatf-gafi/en/publications/Fatfgeneral/fatf-statement-russian-federation.html>.

wordt vaak aangeduid als de "zwarte lijst". De lijst bevat jurisdicties die geen betrokkenheid tonen om verbeteringen door te voeren of onvoldoende voortgang hebben geboekt in het terugdringen van hun strategische tekortkomingen en die een bedreiging kunnen vormen voor het internationale financiële systeem.² Noord-Korea en Iran staan al geruime tijd op deze lijst. Er geldt een oproep aan alle landen om effectieve tegenmaatregelen te nemen tegen deze twee landen.

Myanmar staat sinds oktober 2022 op de zwarte lijst, omdat het land een gebrek aan voortgang laat zien bij het uitvoeren van zijn verbeterplan. De FATF roept daarom alle landen ter wereld op om verscherpt cliëntenonderzoek te doen bij transacties op Myanmar, in lijn met de risico's. De FATF meldt daarbij wel expliciet dat deze verscherpte maatregelen niet ten koste mogen gaan van humanitaire geldstromen, financiering van legitieme NGO's en particuliere geldtransfers.

De tweede lijst die de FATF publiceert is getiteld "Jurisdicties onder verscherpt toezicht".³ Deze lijst wordt vaak aangeduid als de "grijze lijst". De lijst bevat landen die strategische tekortkomingen hebben in hun nationale regimes ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, maar die gecommiteerd zijn om deze tekortkomingen aan te pakken. In de laatste plenaire vergadering is besloten dat Vietnam, Kameroen en Kroatië worden toegevoegd aan de grijze lijst. Tijdens deze plenaire zijn geen landen van de lijst afgehaald. In totaal staan sinds juni 2023 zesentwintig landen op deze lijst.⁴ De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten verwijzen op hun website na elke plenaire vergadering naar de meest recente lijsten. Op diezelfde websites wordt toegelicht welke (aanvullende) maatregelen Nederlandse financiële instellingen dienen te nemen in het kader van de naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) om het verhoogde risico ten aanzien van relaties met ingezetenen van deze landen en het uitvoeren van transacties van of naar deze landen te mitigeren.

Strategische initiatieven

Update van de implementatie van FATF-standaarden op het gebied van cryptovaluta's en cryptodienstverleners

De plenaire vergadering heeft ingestemd met het publiceren van een update van de FATF-standaarden op het gebied van cryptovaluta's en cryptodienstverleners. Deze update is op 27 juni 2023 gepubliceerd.⁵ Sinds 2019 zijn de standaarden van de FATF met betrekking tot de bestrijding van witwassen en de bestrijding van terrorisme financiering ook van toepassen op cryptovaluta's en cryptodienstverleners. Deze update gaat onder andere in op de zogeheten *travel rule*, die cryptodienstverleners verplicht de informatie van zowel de koper als verkoper van cryptovaluta's te verkrijgen, te bewaren en over te dragen indien de transactie boven een bepaalde drempelwaarde komt. Daarnaast wordt onder meer ook nog ingegaan op *Non-Fungible Tokens (NFT)*, *stablecoins* en *Peer-to-Peer* transacties.

² <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfgeneral/Call-for-action-June-2023.html>

³ <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfgeneral/Increased-monitoring-june-2023.html>.

⁴ Albanië, Barbados, Burkina Faso, Democratische Republiek Congo, Filipijnen, Gibraltar, Haïti, Jamaica, Jemen, Jordanië, Kaaimaneilanden, Kameroen, Kroatië, Mali, Mozambique, Nigeria, Panama, Senegal, Syrië, Tanzania, Turkije, Oeganda, Verenigde Arabische Emiraten, Vietnam, Zuid-Afrika en Zuid-Soedan.

⁵ <https://www.fatf-gafi.org/content/fatf-gafi/en/publications/Fatfrecommendations/targeted-update-virtual-assets-vasps-2023.html>.

Deze FATF-standaarden dienen door alle jurisdicties geïmplementeerd te worden in nationale wet- en regelgeving. Nederland voldoet grotendeels hieraan sinds de implementatie van de vijfde anti-witwasrichtlijn in 2020 en zal, net als de rest van de EU, per 1 januari 2025 volledig voldoen. Op dat moment wordt de herziene Transfer of Funds verordening van toepassing, waarin, onder andere, de *travel rule* in de EU wordt geïntroduceerd.

Aanpak van onjuiste toepassing van de FATF-standaarden die leidt tot onbedoelde gevolgen

De plenaire vergadering besloot tot publieke consultatie van een voorgestelde wijziging van de standaard die NGO's beoogt te beschermen tegen potentieel misbruik van terrorismefinanciering. Het doel van de wijziging is om NGO's tegen dit risico te beschermen zonder dat dit de bona fide activiteiten van NGO's verstoort of ontmoedigt. Daarnaast probeert de FATF met de wijziging te voorkomen dat sommige landen de FATF-standaarden misbruiken om legitieme NPO's te belemmeren in hun werkzaamheden.

De FATF heeft eveneens besloten tot publieke consultatie van een *best practices paper over het voorkomen van misbruik van NPO's*. Beide publieke consultaties⁶ staan open van 29 juni t/m 18 augustus 2023.

Beslag, bevrozen en confisqueren van criminele bezittingen

De FATF werkt al enige tijd aan hernieuwing van de standaard met betrekking tot beslag, bevrozen en confisqueren van criminele bezittingen omdat de FATF het als prioriteit heeft om landen verbeterde maatregelen te laten invoeren om crimineel verkregen bezettingen af te pakken. De standaard zal ook "*non-conviction based confiscation*" (NCBC) bevatten. Het doel is dat landen dit afpakken zowel nationaal als door middel internationale samenwerking effectiever gaan uitvoeren. De voortgang van de discussie was zodanig dat de plenaire vergadering van oktober 2023 naar verwachting kan instemmen met een hernieuwde standaard.

Opvolging vice-president FATF

De heer Jeremy Weil (Canada) volgt mevrouw Elisa de Anda Madrazo (Mexico) op als vice-president per 1 juli 2023.

⁶ <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/R8-public-consultation-jun23.html>

<https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/FATF-BPP-Combat-Abuse-NPOs-Public-Consultation.html>